

Stichting Hematologisch-Oncologisch

Wetenschapsonderzoek (SHOW)

Research en patiëntenzorg

Comité van aanbeveling

Ria Bremer, journalist

Prof. Dr. Jan Wouter ten Cate, vasculair geneeskundige

Peter Faber, acteur

Mr. Rijkman Groenink, ex-voorzitter Raad van Bestuur ABN-AMRO Bank

Paul Rosenmöller, journalist/programmamaker

Herman Finkers, cabaretier

Bestuur

Prof. Dr. M.H.J. van Oers, voorzitter

A.W.J.M. Lafeber, financial controller

Dr. P.L.J.M. Mertens, secretaris

Prof. Dr. M.J. Kersten, lid

15 november 2014

Doelstelling van de stichting

Bevorderen van wetenschappelijk onderzoek van de afdeling Hematologie van het AMC naar oorzaak en behandeling van ziekten van het bloed.

Wat is Hematologie?

Hematologie is het deelgebied van de geneeskunde dat zich bezighoudt met ziektebeelden die ontstaan door erfelijke of verworven aandoeningen van het bloed, de bloedvormende organen (zoals het beenmerg), het afweersysteem en de bloedstolling.

Een belangrijk onderdeel van de hematologie wordt gevormd door de *kwaadaardige* ziekten van bloed, beenmerg en lymfeklieren. De meest voorkomende kwaadaardige ziekten zijn:

- acute en chronische leukemie
- non-Hodgkin lymfomen
- de ziekte van Hodgkin
- de ziekte van Kahler (= multipel myeloom).

Patiënten met deze ziekten worden veelal behandeld met intensieve chemotherapie, al dan niet in combinatie met bestraling, en soms gevolgd door stamceltransplantatie.

Twee belangrijke *goedaardige bloedziekten* worden veroorzaakt door erfelijke afwijkingen van hemoglobine (het zuurstofbindende molecuul in de rode bloedlichaampjes), namelijk Sikkcelziekte en Thalassemie. Samen met de afdeling kindergeneeskunde van het AMC vormt de afdeling klinische Hematologie een landelijk topreferentiecentrum voor deze aandoeningen.

Organisatie

Intensieve chemotherapie en stamceltransplantaties vereisen veel gespecialiseerde kennis en kunde van artsen, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers en medisch psychologen. Daarom worden ze uitgevoerd op zogeheten Hematologische Intensive Care (HIC)-afdelingen. Zulke afdelingen zijn aanwezig in alle academische ziekenhuizen en in enkele grote niet-academische klinieken.

De afdeling Hematologie van het AMC werkt sinds enkele jaren zeer nauw samen met de afdeling Hematologie van het Nederlands Kanker Instituut / Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis. Samen fungeren deze afdelingen als HIC-referentiecentrum voor een aantal regionale ziekenhuizen: het Flevoziekenhuis, Tergooiziekenhuizen (Blaricum, Hilversum), het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis, het Slotervaartziekenhuis, het Waterlandziekenhuis en het Deventer Ziekenhuis.

Onderzoek is noodzakelijk

Dank zij de intensieve behandelingen hebben patiënten met een kwaadaardige bloedziekte of lymfklierkanker de laatste decennia meer kans op genezing gekregen. Maar reden om achterover te leunen is er zeker nog niet. In tal van **klinische studies** wordt gezocht naar nieuwe behandelingen die niet alleen betere resultaten geven, maar ook minder bijwerkingen hebben op korte of langere termijn. Omdat kwaadaardige bloedziekten en lymfklierkanker relatief zeldzaam zijn, worden deze klinische studies verricht in nationaal (HOVON : Hemato-Oncologie Volwassenen Nederland) en/ of internationaal (EORTC: European Organisation for Research and Treatment of Cancer) samenwerkingsverband.

Het AMC neemt deel in vrijwel alle lopende studies.

Naast dit klinisch onderzoek is **fundamenteel onderzoek** naar het ontstaan en de groei van kankercellen van groot belang voor een betere behandeling van kwaadaardige bloedziekten.

Het wetenschappelijk onderzoek van de afdeling Hematologie heeft 4 hoofdthema's:

1. **Onderzoek naar chronische lymfatische leukemie (CLL), non-Hodgkin lymfomen en multipel myeloom**

Dit onderzoek gebeurt in een structureel samenwerkingsverband met de afdeling Experimentele Immunologie en de afdeling Pathologie van het AMC: **LYMMCAre (Lymphoma and Myeloma Center Amsterdam – www.lymmcare.nl)**. Het onderzoek moet de basis vormen voor voortreffelijke en innovatieve diagnostiek en behandeling van patiënten met bovengenoemde kwaadaardige bloedziekten. Over de jaren opgebouwde expertise op dit gebied heeft geleid tot de status van (inter)nationaal kennis centrum. Op het gebied van behandeling van deze ziekten heeft de afdeling mede aan de basis gestaan van de huidige (inter)nationale richtlijnen.

Binnen dit thema wordt niet alleen fundamenteel onderzoek gedaan naar factoren die een rol spelen bij ontstaan en groei van de genoemde kwaadaardige bloedziekten, maar ook naar nieuwe behandelingsmogelijkheden van dit type kanker. Het accent ligt hierbij op **immuuntherapie**. Onderzocht wordt wat de waarde is van behandeling met antistoffen die gericht zijn tegen de kanker(lymfoom)cellen. Immuuntherapie is een grote stap voorwaarts gebleken: een belangrijk deel van de patiënten reageert gunstig op de therapie, terwijl de bijwerkingen - zeker in vergelijking tot die van chemotherapie - zeer mild zijn. Daarnaast wordt onderzoek verricht naar de moleculaire afwijkingen in de lymfoom- en leukemiecellen, die het kwaadaardige gedrag van deze cellen veroorzaken. Dit onderzoek is gericht op het ontwikkelen van nieuwe, zeer doelgerichte **moleculaire therapieën**, die een heel ander werkingsmechanisme hebben dan de gebruikelijke chemotherapie, en die daarom naar verwachting ook veel minder bijwerkingen zullen hebben.

Het onderzoek wordt verricht in samenwerking met nationale en internationale onderzoeksgroepen.

2. Sikkelcelziekte

Binnen het AMC Sikkelcel Kenniscentrum, het expertisecentrum waarbinnen tenminste de helft van alle patiënten met sikkelcelziekte in Nederland wordt behandeld, wordt onderzoek gedaan naar het ontrafelen van de processen die leiden tot het ontstaan van de karakteristieke ernstige complicaties van sikkelcelziekte, en het op basis van deze kennis ontwikkelen van nieuwe benaderingen voor het voorkomen en behandelen hiervan.

3. Immunoematologie

In nauwe samenwerking met de afdeling Immunopathologie van Sanquin wordt onderzoek gedaan naar de immunologische afwijkingen die leiden tot afbraak van de eigen rode bloedcellen (auto-immuun hemolyse), de gevolgen die dat heeft op het lichaam (immuunactivatie) en naar strategieën (ook in het kader van klinische studies) om de afbraak van rode bloedcellen te remmen of te voorkomen.

4. Stamceltransplantatie

Patiënten die een allogene stamceltransplantatie hebben ondergaan hebben een ernstig verstoorde immuniteit, waardoor ze gedurende langere tijd na transplantatie een verhoogd risico lopen op infectieuze complicaties. In onze groep wordt onderzoek gedaan naar het herstel van de aangeboren en verworven immuniteit na allogene en autologe stamceltransplantatie.

Waarom de Stichting SHOW?

De genoemde onderzoekslijnen zijn zeer vruchtbaar en succesvol. De resultaten zijn de afgelopen tien jaar vastgelegd in meer dan 500 publicaties, vaak in vooraanstaande internationale tijdschriften, en hebben daarmee bijgedragen aan de huidige expertise in de behandeling van patiënten met bloedziekten.

Ten behoeve van het onderzoek worden regelmatig subsidies verkregen bij instanties als NWO (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek) en NKB/KWF (Nederlandse Kankerbestrijding/ Koningin Wilhelmina Fonds). Maar de verworven financiële middelen blijken vaak niet toereikend om alle ideeën met de gewenste voortvarendheid en voldoende menskracht uit te voeren. Daardoor blijven belangrijke kansen vooralsnog onbenut.

Financiële ondersteuning door de Stichting zal een krachtige impuls geven aan het onderzoek van de afdeling en zo kunnen bijdragen aan de uiteindelijke verbetering van de behandeling van patiënten met (kwaadaardige) bloedziekten.

De stichting SHOW betaalt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) geen schenkings- en successierecht bij giften, periodieke schenkingen, erfstellingen en legaten. Donaties komen

volledig ten goede aan onderzoeksprojecten. Er worden op de donaties geen kosten ingehouden. Het bestuur van de stichting ziet erop toe dat de ontvangen bedragen juist worden besteed.

Voor verdere informatie over de Stichting kunt U zich wenden tot de stafleden van de afdeling hematologie (tel: 020-5665785) of www.steunhematologie.nl bezoeken.

De Stichting Hematologisch Oncologisch Wetenschapsonderzoek is ingeschreven bij de kamer van Koophandel te Amsterdam onder nr. 41217543

IBAN: NL64ABNA 040.02.68.647 (ABN AMRO te Bussum)

15 november 2014